

YÖNETMELİK

Tarım ve Köyişleri Bakanlığından:

**Meyve Fidanı Ve Üretim Materyali Sertifikasyonu
İle Pazarlaması Yönetmeliği**

Birinci Bölüm

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmelik meyve türlerine ait fidan ve üretim materyallerinin, ismine doğru, kaliteli ve sağlıklı biçimde üretilmesi ve pazarlanmasını sağlamak amacıyla, sertifikasyon sistemi dâhilinde üretim ve pazarlanması ile ilgili usul ve esasları kapsar.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, 31/10/2006 tarihli ve 5553 sayılı Tohumculuk Kanununun 6 ncı maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelikte yer alan;

a) Araştırma kuruluşu: Bitki çeşitlerinin ıslahı veya bulunması ve geliştirilmesi ile ilgili faaliyet gösteren, nitelikleri ve çalışma usul ve esasları Bakanlıkça belirlenen, kamu kurum ve kuruluşları veya özel kuruluşları,

b) Bakanlık: Tarım ve Köyişleri Bakanlığını,

c) Başvuru kuruluşu: Üretimin yapıldığı ildeki Bakanlık il müdürlüğü veya Bakanlık tarafından beyanname kabulü ve parsel kontrolleri için yetkilendirilen kuruluşları,

ç) Bir nolu damızlık ünitesi: Araştırma kuruluşları veya Bakanlıkça yetkilendirilen kuruluşlar tarafından ıslahçı materyalinden özel korumalı tel seralarda veya izolasyon mesafesine uygun açık alanlarda kurulan, virüsten arı ön temel sınıfta üretim materyali elde edilen bitkileri,

d) Bitki Muayene Raporu: Sertifikasyona esas olmak üzere Bakanlık il müdürlüğü veya Bakanlık tarafından yetkilendirilen bitki sağlığı kontrol kuruluşu tarafından düzenlenen raporu,

e) Bitki sağlığı kontrol kuruluşu: Zirai mücadele araştırma enstitüleri veya Bakanlık tarafından sertifikasyona tabi zararlı organizmaların kontrolü için yetkilendirilen kuruluşları,

f) Bitki Yetiştirme Ruhsatı: 15/5/1957 tarihli ve 6968 sayılı Zirai Mücadele ve Zirai Karantina Kanununa göre Bakanlık il müdürlüğü tarafından düzenlenen belgeyi,

g) Damızlık Çeşit Tespit Raporu: Bakanlıkça belirlenen kuruluşun görevlendirdiği uzman tarafından damızlık ünitelerinde bulunan bitki çeşidinin onaylandığı belgeyi,

ğ) Fidan: Anaç, çöğür, yoz veya çelik üzerine aşılama veya doğrudan eşeysiz vejetatif yollarla çelik, daldırma, doku kültürü yöntemleri ile üretilen aşılı veya aşısız meyve fidanlarını,

h) Fidanın niteliği: Fidanın tüplü fidan, tüplü aşılı fidan, açık köklü aşılı fidan veya açık köklü aşısız fidan, doku kültürü yöntemi ile üretilen fidan olması özelliğini,

ı) Genel Müdürlük (TÜGEM): Tarımsal Üretim ve Geliştirme Genel Müdürlüğünü,

i) İki nolu damızlık ünitesi: Araştırma kuruluşları veya Bakanlıkça yetkilendirilen kuruluşlar tarafından bir nolu ünitelerden elde edilen veya yurtdışından ithal edilen ve ön temel kademede olduğu belgelendirilen üretim materyallerinden veya fidanlardan, özel korumalı tel seralarda veya izolasyon mesafesine uygun açık alanlarda kurulan virüsten ari temel sınıfında üretim materyali elde edilen bitkileri,

j) İsmine doğruluk: Meyve fidanı üreten, pazarlayan, depolayan veya sevk eden kişi ve kuruluşlarca etiketinde belirtilen anaç ve/veya çeşit adının garanti edilmesi halini,

k) İtiraz Kontrol Raporu: İtirazlar üzerine, Genel Müdürlüğün görevlendirdiği konu uzmanları tarafından, itiraza konu durum ile ilgili hazırlanan raporu,

l) Ön temel materyal: Bir nolu üniteden elde edilen üretim materyalini,

m) Parti: Türü, çeşidi, anacı, yaşı, boyu ve ambalajları aynı olan ve bir seferde muayeneye ve kontrole sunulan üretim materyali ve fidanların yeknesaklığı ve kökeniyle tanımlanabilir birimini,

n) Pazarlama: Üretim materyali veya fidanları kullanılmaya hazır olarak stokta bulundurma, satış için teşhir veya teklif etme, diğer kişiye satış veya teslimat işlemlerini,

o) Sertifikalı fidan: Üç nolu damızlık ünitelerinden elde edilen üretim materyalleriyle üretilen fidanları,

ö) Sertifikasyon kuruluşu: Bakanlık tarafından bu Yönetmelikte belirtilen sertifikasyon işlemlerini yapmakla yetkilendirilen kuruluşları,

p) Sertifikalı materyal: Üç nolu damızlık ünitelerden elde edilen üretim materyalini,

r) Standart fidan/üretim materyali: İsmine doğruluğu üretici tarafından garanti edilen, menşei sertifikası olmayan damızlıklardan üretilen, tohumluk kontrolörü/kontrolörleri tarafından kontrol edilen ve her türlü kayıt işlemleri başvuru

kuruluşu tarafından tutulan fidan/üretim materyallerini,

s) Stool bed: Klon anaçlarının çoğaltılmasında kullanılan bir çeşit daldırma yöntemini,

ş) Temel materyal: İki nolu damızlık ünitesinden elde edilen materyali,

t) TTSM: Tohumluk Tescil ve Sertifikasyon Merkezi Müdürlüğünü,

u) Tohumluk kontrolörü: Tohumluk sertifikasyonuna ilişkin kontrolleri yapan, numune alan ve piyasa denetimlerini yaparak bu konularda belge düzenleyen kamu görevlilerini veya özel kişileri,

ü) Üç nolu damızlık ünitesi: İki nolu ünitelerden elde edilen veya yurtdışından ithal edilen ve temel kademeye sahip olduğu belgelendirilen üretim materyalleri veya fidanlarla, Bakanlık tarafından yetkilendirilen kuruluşlar tarafından izolasyon mesafesine uygun açık alanlarda kurulan ve sertifikasyona tabi zararlı organizmalardan arı üretim materyali elde edilen meyve damızlık bitkilerini,

v) Üretici: Üretim materyali veya fidan konularında üretim, koruma ve/veya işlemden geçirme ve pazarlama faaliyetlerini profesyonel olarak yapan gerçek veya tüzel kişileri,

y) Üretim materyali: Meyve fidanlarının üretilmesinde kullanılan çelik, aşı gözü, aşı kalemi, klon, doku kültürü ortamındaki bitkicik, sürgün ucu ve meristem gibi vejetatif, tohum, çöğür ve yoz gibi generatif materyali,

z) Üretim Materyali Kapasite Raporu: Damızlık ünitelerinden alınabilecek üretim materyali miktarını belirten raporu,

aa) Zararlı organizma: Bitkilerde ve bitkisel ürünlerde zarar yapan bütün biyolojik dönemlerdeki tüm hayvanları, bitkiler âlemine bağlı canlı organizmalar ile fungus, bakteri, virüs, nematod, fitoplazma ve diğer patojenleri, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Üretim, Sertifikasyon ve Pazarlama Esasları

Genel şartlar

MADDE 4 – (1) Meyve fidan ve üretim materyallerinin üretilmesi ve pazarlaması ile ilgili genel hükümler aşağıda yer almaktadır.

a) Meyve fidanı ve üretim materyalinde sertifikasyon sistemine ait şema, Ek 1’de yer almaktadır. Standart fidan/üretim materyali üretiminde bu şemayı takip etmek zorunlu değildir.

b) Meyve türlerine ait fidan ve üretim materyalinin sertifikasyon sisteminde veya standart olarak üretilmesi için, fidan ve üretim materyalinin ait olduğu çeşitlerin ülkemizde kayıt altında olması şartı aranır. Sertifikasyon sisteminde yer alacak meyve türleri Genel Müdürlük tarafından belirlenir ve internet sayfasında yayımlanır.

c) Meyve fidan ve üretim materyali sertifikasyon sisteminde ve standart üretimlerde yer alan Bakanlık ana hizmet birimlerinin görev alanına giren faaliyetleri yürüten Bakanlık birimleri haricindeki üreticilerde kullanacağı üretim yöntemine uygun olarak 15/5/2009 tarihli ve 27229 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Tohumculuk Sektöründe Yetkilendirme ve Denetleme Yönetmeliği hükümlerine göre Fidan Üretici Belgesine ve/veya Doku Kültürü ile Tohumluk Üretici Belgesine sahip olma şartı aranır.

ç) Bir veya iki nolu ünite kuracak üreticilerin araştırma kuruluşu veya Bakanlıkça yetkilendirilen kuruluş olmaları gerekir.

d) Yurtdışından ithal edilen üretim materyalleri veya fidanlar bir, iki ve üç nolu damızlık ünitelerinin kurulmasında kullanılabilir.

e) Sertifikasyon sistemine dahil olan veya standart olarak üretilen meyve üretim materyalleri ve fidanlar, Bakanlık tarafından yetki verilen gerçek veya tüzel kişiler tarafından üretilir ve pazarlanır.

f) Yönetmelik hükümlerine göre üretilip belgelendirilen fidan ve üretim materyalleri, 10/6/2005 tarihli ve 25841 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Organik Tarımın Esasları ve Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik esaslarına göre belgeleneceği durumunda organik fidan ve üretim materyali olarak pazarlanır.

g) Doku kültüründe sertifikalı veya standart fidan üretimi için ana kaynak olarak bir, iki veya üç nolu damızlıklardaki bitkiler kullanıldığında elde edilen fidan, yapılan kontroller sonucunda uygun bulunması halinde sertifikalı fidan olarak belgelendirilir. Başlangıç materyalinin sağlandığı damızlığın sertifikasının bulunmaması durumunda, uygun doku kültürü yöntemleriyle üretilen fidan, standart fidan olarak adlandırılır. Doku kültürü uygulamasında izlenecek yol ve yöntem Bakanlıkça belirlenir.

ğ) İki ve üç nolu damızlıklarda, üretim materyalinin fidan üretiminde kullanılmasından önce, daha sonraki aşamalarda ismine doğrulukta sorun çıkmadığı sürece, çeşit sahibi kuruluş veya Bakanlıkça yetkilendirilen kuruluşun görevlendirdiği uzman tarafından damızlıkta bulunan çeşit ve damızlık ünitesi krokinin bir defaya mahsus onaylanması yeterlidir.

h) Damızlık ünitelerinin sadece tesisinden önce, tesis edilecek parsel için Bitki Yetiştirme Ruhsatı alınır.

ı) Damızlık parsellerde ve tüm fidan parsellerinde yapılan kimyasal uygulamalar üretici tarafından kayıt altına alınır ve istenildiğinde üretici tarafından tohumluk kontrolörüne ibraz edilir.

i) Tüplü meyve fidanlarında dezenfekte edilmiş ve nematolojik yönden temiz olduğuna dair resmi belgesi olan veya daha önce kullanılmamış harç kullanılmalıdır.

j) Sertifikasyon sisteminde yer alan damızlıklarda sertifikasyona tabi zararlı organizma kontrolleri yapılırken,

standart üretim materyali alınacak damızlıklarda bitkiler iç karantina etmenleri açısından kontrol edilir.

k) Yabancı dildeki tüm belgelerin yeminli tercüme bürosundan onaylı tercümelerinin üretici tarafından sunulması gereklidir.

l) Yönetmelikte adı geçen belge ve formlar, Genel Müdürlük ve TTSM internet sayfasında yer alır.

Damızlık Çeşit Tespit Raporunun düzenlenmesi

MADDE 5 – (1) Damızlık sahibi gerçek veya tüzel kişiler Damızlık Çeşit Tespit Raporu ve damızlık ünitesi krokisinin düzenlenmesi için, Damızlık Çeşit Tespit Raporu Başvuru Formunu iki nüsha düzenleyerek başvuru kuruluşuna müracaat eder. Üretici başvuru esnasında, damızlık tesisinde kullanılan fidan veya üretim materyaline ait etiket ve faturanın il müdürlüğü onaylı suretlerini de ibraz eder. Kendi üretmiş olduğu fidan veya üretim materyallerini kullanarak damızlık tesis eden üreticilerden fatura talep edilmez.

(2) Başvuru kuruluşu, etiket ve fatura fotokopileri ibraz edilen Damızlık Çeşit Tespit Raporu Başvuru Formunun bir nüshasını muhafaza eder, ikinci nüshasını ise Bakanlıkça belirlenen Damızlık Çeşit Tespit Raporunu düzenlemekle yetkilendirilen kuruluşa gönderir.

(3) Yetkili kuruluş, söz konusu tür veya çeşitle ilgili bir veya birden fazla uzmanını, damızlık çeşit tespiti için görevlendirir. Görevlendirilen uzman/uzmanlar, çeşit tespitinin en iyi yapılacağı dönemlerde, bir yada birkaç kez damızlık ünitesinde gözlemleri alır. Başvuru kuruluşundan bir tohumluk kontrolörü de, söz konusu çeşit tespit kontrollerinin en az birine katılır. Çeşit tespiti için görevlendirilen uzman/uzmanlar, çeşit tespitine kesin olarak karar verdiği kontrol neticesinde, Damızlık Çeşit Tespit Raporunu ve damızlık krokisini üç nüsha düzenler. Raporda, beyan edilen çeşit ile tespit edilen çeşidin aynı olup olmadığı belirtilir. Çeşit tespitinde görevlendirilen uzman/uzmanlar, düzenledikleri rapor ve krokinin bir nüshasını kendi kuruluşuna, ikinci nüshasını muhafaza edilmek üzere başvuru kuruluşuna, üçüncü nüshasını ise üreticiye verir.

Beyanname verilmesi

MADDE 6 – (1) Meyve fidan ve üretim materyalinin sertifikalandırılabilmesi için, beyanname verilmesi gerekir.

(2) Beyannamelerin düzenlenmesi ve kabul edilmesi aşağıdaki şekilde yapılır.

a) Meyve fidan ve üretim materyali üretimlerinde beyannamelerden uygun olanı doldurulur.

b) Bir nolu damızlık ünitesinde çeşit ve tohum anacı için her bitkiye, stool bed sistemindeki klon anaçları için birbirine bağlı her bir bütün için, iki ve üç nolu damızlık ünitelerinde ve standart üretim materyali de dahil tüm fidan parselleri için, bitki yetiştirme ruhsatına esas parseldeki üretimler için bir beyanname düzenlenir.

c) Beyannamelerde belirtilen çeşit ve anaç isimleri, kayıt edilip yayımlandığı şekilde yazılır.

ç) Beyannameler bir ve iki nolu damızlık üniteleri için beş nüsha, üç nolu damızlık ünitesi ve standart üretim materyali/fidan da dahil tüm fidan üretim parselleri için üç nüsha düzenlenir.

d) Beyannameler başvuru kuruluşuna bir ve iki nolu damızlık üniteleri için 1 Ocak – 31 Mart tarihleri arasında, üç nolu damızlık ünitesi ve standart üretim materyali/fidan da dahil tüm aşamalarındaki fidan parselleri için 1 Ocak – 31 Mayıs tarihleri arasında verilir.

e) Nematod tahlili için numune alındıktan sonra fidan üretim alanında, beyannamede belirtilenin dışında herhangi bir bitki ekilemez veya dikilemez.

f) Bakanlık ana hizmet birimlerinin görev alanına giren faaliyetleri yürüten Bakanlık birimleri hariç olmak üzere sadece fidan üretici belgesine sahip üreticilerin verdikleri beyannameler başvuru kuruluşu tarafından onaylanarak, üretici belgesi tarih ve sayısı beyannameye yazılır. Uygun bulunmayan beyanname başvuru kuruluşu tarafından üreticiye iade edilir.

g) Başvuru sırasında beyannamelere aşağıdaki belgeler eklenir.

1) Sertifikasyona tabi Meyve Fidanı Üretim Beyannamesinde sertifikasyon aşaması da belirtilmek koşuluyla üretim materyaline ait sertifika ve etiket miktarını gösteren belge/faturanın başvuru kuruluşu onaylı sureti,

2) Tüm fidan üretim beyannamelerinde Bitki Yetiştirme Ruhsatı,

3) Temel ve sertifikalı üretim materyali beyannamelerinde yetkili uzman tarafından onaylı Damızlık Çeşit Tespit Raporu ve parselleri gösteren krokilerin, başvuru kuruluşu onaylı birer suretleri,

4) Bir ve iki nolu üniteler için Bakanlık tarafından verilen yetki belgesinin Bakanlık il müdürlüğü onaylı sureti

ğ) Başvuru kuruluşu tarafından kabul edilen beyannamelerin birinci nüshası başvuru kuruluşunda saklanır. İkinci nüsha parsel kontrollerinde kullanılması için Bakanlık il müdürlüğü tohumluk kontrolörlerine, üçüncü nüsha üreticiye verilir. Bir ve iki nolu damızlık üniteleri üretim materyali beyannamesinde dördüncü nüsha TTSM'ne, beşinci nüsha ise bitki sağlığı kontrol kuruluşuna gönderilir.

h) Fidan üretim beyannamelerinde belirtilen miktar, kullanılan üretim materyaline ait sertifika ve etikette belirtilen miktardan veya faturada yazılı miktardan fazla olamaz. Her iki üretim materyali kaynağının kullanıldığı durumlarda toplam miktar dikkate alınır.

ı) Veri tabanı kayıt sistemi uygulamaya girinceye kadar, beyannamelere ait tüm bilgiler elektronik ortamda beyanname son verilmiş tarihinden itibaren onbeş gün içinde başvuru kuruluşu tarafından TTSM'ne gönderilir.

i) Sertifikasyon sürecinin herhangi bir aşamasında bilgilerin doğru olmadığına belirlenmesi halinde, başvuru kuruluşu tarafından beyannameler onaylanmış olsalar dahi iptal edilir, bu beyannameler sonucunda düzenlenen kontrol

raporuna sertifikalandırma yapılmaz, verilen sertifika ve etiketler iptal edilir.

Parsel kontrolleri

MADDE 7 – (1) Parsel kontrolü, Bakanlıkça yetkilendirilen tohumluk kontrolörü/kontrolörleri tarafından yapılır. Bir ve iki nolu damızlık ünitelerin kontrolleri, üretimin yapıldığı ilin Bakanlık il müdürlüğü koordinatörlüğünde, bitki sağlığı kontrol kuruluşu ve sertifikasyon kuruluşundan konu uzmanlarının da katılımı ile yapılır.

(2) Üç nolu damızlık üniteleri, standart üretim materyali alınan damızlıklar ile tüm fidan üretim parsellerinin kontrolleri, Bakanlık il müdürlüğü veya Bakanlığın yetki verdiği kuruluşların konu uzmanları tarafından yapılır. Bu kontrollere, ihtiyaç duyulması halinde ilgili bitki sağlığı kontrol kuruluşu veya çeşit sahibi/sertifikasyon kuruluşundan konu uzmanları da davet edilebilir.

(3) Parsel kontrolleri aşağıdaki esaslara göre yapılır.

a) Sertifikasyonda her beyannamenin temsil ettiği parsel veya ünite bir sertifikasyon ünitesidir. Ünite, beyannamedeki parsel numarası ile anılır. Her bir aşama ünite arasında bırakılacak izolasyon mesafeleri Bakanlıkça belirlenir.

b) Sertifikasyona tabi zararlı organizmalar açısından yapılan kontrole esas olacak birim, bitki sağlığı kontrol kuruluşundan görevlendirilen uzman tarafından bir ve iki nolu damızlık parsellerde bitkilerin tümünde makroskobik kontroller ve laboratuvar analizleri yoluyla yapılır. Üç nolu damızlıkta makroskobik kontrol/laboratuvar analizleri, standart üretim materyali alınan damızlık, ön temel ve temel fidan ile sertifikalı/standart fidan üretim parsellerinde ise gerekli izolasyon mesafesine uyulmak şartıyla, Bakanlık il müdürlüğü tohumluk kontrolörü tarafından tüm parselde makroskobik olarak yapılır. Ancak Bakanlık il müdürlüğü tohumluk kontrolörü tarafından gerekli görüldüğü hallerde fidanlardan/ağaçlardan örnek alınarak bitki sağlığı kontrol kuruluşuna inceleme ve/veya analiz için gönderilebilir. Sertifikasyon sistemi dahilindeki damızlık ve fidanlarda sertifikasyona tabi zararlı organizma kontrolleri yapılırken, standart üretim materyali alınacak damızlık ve standart fidanlar iç karantinaya tabi zararlı organizmalar açısından kontrol edilir.

c) İsmine doğruluk kontrolü amacıyla parsellerde bulunan bitkiler botanik bakımdan ait olduğu çeşidin özelliğini taşımalıdır. Kontrol edenler, parselde dikilen bitkilerin menşei ile ilgili diğer kayıtları ve Damızlık Çeşit Tespit Raporu ve arazi krokisini üreticiden istemeye ve incelemeye yetkilidir.

ç) Fidan üretim parsellerinde, sertifikasyona tabi zararlı organizmadan ari bulunsa dahi, yapılan ikinci veya gerektiğinde tekrarlanan kontrol sonucuna göre, standartlara uymayan fidan ve üretim materyalleri miktarı, beyannamede belirtilen fidan ve üretim materyali miktarından düşülür. Kalan miktar, kontrol raporunda “Sertifikalı Olabilir” şeklinde belirtilir.

d) Damızlık ünitelerinde Üretim Materyali Kapasite Raporu başvuru kuruluşu uzmanı tarafından üretim materyali miktarının en doğru belirleneceği dönemde doldurulur.

e) Bitki sağlığı ve ismine doğruluk kontrolleri amacıyla yapılan parsel kontrolleri, beyanname başvurusunun yapıldığı aynı takvim yılı içinde en geç ekim ayı sonunda tamamlanır.

Parsel kontrol raporunun düzenlenmesi

MADDE 8 – (1) Parsel Kontrol Raporu aşağıdaki esaslara göre tohumluk kontrolörü/ kontrolörleri tarafından düzenlenir.

a) Parsel kontrolünün tamamlanmasından sonra tohumluk kontrolörü/kontrolörleri, beyanname bilgileri ve parsel kontrol standartlarını göz önünde bulundurarak, Parsel Kontrol Raporunu üç nüsha halinde düzenler.

b) Raporlarda silinti veya kazıntı yapılmaz. Değişiklik zorunlu ise yanlışlığın üzeri çizilerek doğrusu yazıldıktan sonra tohumluk kontrolörü/kontrolörleri tarafından paraflanır.

c) Parsel Kontrol Raporunun iki nüshası üreticiye verilir, bir nüshası ise Bakanlık il müdürlüğünde muhafaza edilir.

Meyve fidanı ve üretim materyallerinde bitki standartları

MADDE 9 – (1) Meyve fidanında olması gereken asgari standartlar aşağıda yer almaktadır.

a) Fidanın aşırı güneş yanıklığı, donma ve kuruma belirtileri, aşı yerinde tırnak kalıntısı ve aşırı şişkinlikler, tüplü fidan dışındakilerde gözler sürmüştür olmamalıdır.

b) Ana kök, yan kökler ve saçak kökler yeterince gelişmiş, sağlıklı ve canlı, aşı yeri iyi kaynamış ve toprak seviyesinden türe bağlı olarak uygun yükseklikte aşılınmış olmalıdır.

c) Her türden fidanlar, türüne özgü bir şekilde gelişmiş olmalı, yaprak ve dal oluşumu, kabuk yapısı, rengi ve kök yapısı ile ilgili olarak çeşidin botanik bakımından özelliklerini taşımalıdır.

ç) Zeytin fidanı hariç aşılı yumuşak ve sert çekirdekli meyve fidanlarında fidanın çapı aşı yerinin 5 cm yukarısından, fidan boyu kök boğazından itibaren en üstteki dalın ucuna kadar olan yükseklik olarak ölçülür. Sertifikalandırma için aşılı fidanlarda çap, en az 10 mm, boy ise en az 80 cm olmalıdır. Zeytin ve aşısız fidanlarda çap en az 5 mm, boy ise yeterince gelişmiş olmalıdır.

d) Tüplü meyve fidanlarında fidanın yeterince köklenmiş ve aşılı ise aşı sürgününün sağlıklı en az 30 cm olması zorunludur.

e) Fidanların ambalajlanması, fidanın kök, gövde ve sürgününde bir zararlanma olmaması için uygun teknikler

kullanılarak yapılmalıdır.

(2) Üretim materyalinde olması gereken asgari standartlar aşağıda belirtilmiştir.

a) Aşı kalemi ve çelik kurumamış, sertifikasyona tabi zararlı organizma içermiyor olmalıdır.

b) Çap olarak türlere göre uygun çap ve/veya uzunlukta olmalıdır.

c) Tohum anaçları için, tohum meyve etinden tamamen arındırılmış olmalı, kendi çeşidinin özelliğini büyüklük, şekil ve yapı olarak taşımalıdır.

Meyve fidanı ve üretim materyallerinde bitki sağlığı standartları

MADDE 10 – (1) Damızlıklardaki tüm bitkiler ve fidanlar, iç karantina etmenlerinden arı olmak zorundadır.

(2) Sertifikasyona tabi zararlı organizma kontrolleri, Bakanlık il müdürlüğü veya Bakanlık tarafından hastalık kontrolleriyle görevlendirilmiş bitki sağlığı kontrol kuruluşu uzmanları tarafından yapılır.

(3) Sertifikasyon aşamalarında uygulanacak sertifikasyona tabi zararlı organizma listesi, izolasyon mesafeleri ve sertifikasyona tabi zararlı organizma kontrollerinde izlenecek yol ve yöntem Bakanlıkça belirlenir.

Etiketleme ve sertifikalandırma

MADDE 11 – (1) Üretici, fidanlar için en son düzenlenen parsel kontrol raporunun asıl nüshası ile etiket ve sertifika talep formunu, TTSM'ne gönderir. Etiket talep formunda belirtilen fidan miktarı, kontrol raporunda belirtilen miktarın üzerinde olamaz.

(2) Üretim materyaline sertifika ve etiket düzenlenmesi için üretici Üretim Materyali Kapasite Raporu, en son düzenlenen Damızlık Kontrol Raporu ve etiket ile sertifika talep formlarını TTSM'ne gönderir. Sertifika ve etiket talep formunda belirtilen miktar, üretim materyali kapasite raporu ve/veya Damızlık Parsel Kontrol Raporunda belirtilen miktardan fazla olamaz. Miktarda üretim materyali alınma dönemine yakın tarihte düzenlenmiş olan rapor dikkate alınır.

(3) Bir ve iki nolu damızlıklardan elde edilen üretim materyalleri için, bitki sağlığı kontrol kuruluşu tarafından yapılan serolojik test veya diğer testlerin sonuçlarına ait asıl belgeler veya raporlar üretici tarafından TTSM'ne gönderilmeden sertifika ve etiket düzenlenmez.

(4) Etiketleme ile ilgili usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.

(5) Etiketler, TTSM veya Bakanlık tarafından yetki verilen kuruluştan Parsel Kontrol Raporu veya Üretim Materyali Kapasite Raporu sonuçlarına göre temin edilir.

(6) Üretici, tüplü fidanlarda her fidana bir etiket, açık köklü meyve fidanlarında ise en fazla on fidana bir etiket olacak şekilde etiket talebinde bulunur. Etiketlerde fidan adedi belirtilir. Fidan/üretim materyali nakilleri öncesinde üretici tarafından etiketlerin takılması mecburidir. Aşılama amaçlı en fazla 1 metre uzunluğundaki üretim materyallerinde, en fazla elli adetlik ambalajlara, tohum anaçlarında ise en fazla 100 adetlik ambalaja bir etiket bağlanarak etikette üretim materyali adedi belirtilir. Etiketle ilgili standartlar Ek 2'de belirtilmektedir.

(7) Fidanlar sökülmemiş iseler, düzenlenen sertifika ve etiketler, veriliş yılını takip eden yılda, Bakanlık il müdürlüğüne hazırlanan bitki muayene raporuna istinaden geçerli olur. Bitki muayene raporu için üreticinin en geç 31 Mayıs tarihine kadar başvuru kuruluşuna başvurması gereklidir. Başvuru kuruluşu uzmanları, makroskobik olarak fidanlarda herhangi bir sertifikasyona tabi zararlı organizma olmamasına ve/veya fidanların 9 uncu maddede belirtilen standartlara uygun olmasına dikkat eder. Standart fidanda ise verilen etiketler, fidanlar sökülmemiş iseler, iç karantina etmenlerinden arı ve 9 uncu maddede belirtilen standartlara uygun iseler bir yıl daha geçerlidir. Sertifikalı fidanda da sertifika ve etiketlerin geçerliliği sadece bir yıl için uzatılır.

(8) Alıcılar satın aldıkları meyve üretim materyalleri ve fidanlara ait sertifika ve etiketleri, gerektiğinde yetkililere göstermek amacıyla bir yıl süre ile muhafaza etmekle yükümlüdür.

Denetleme

MADDE 12 – (1) Meyve fidan ve üretim materyallerinin sertifikasyon sistemi içerisinde üretilmelerine ilişkin parsel kontrolleri, aşağıdaki esaslar dahilinde Bakanlıkça denetlenir. Denetlenecek üretim alanları Genel Müdürlük tarafından belirlenir.

a) Başvuru kuruluşu tarafından gerçekleştirilen üç nolu damızlık ünitesi ve fidan üretim kontrolleri, TTSM ve bitki sağlığı kontrol kuruluşu tarafından denetlemesi yapılır.

b) Denetlemede parsel kontrolü yapılır ve Parsel Kontrol Denetleme Raporu düzenlenir.

c) Denetim elemanları tarafından, Parsel Kontrol Denetleme Raporu ile başvuru kuruluşunca düzenlenen Parsel Kontrol Raporu karşılaştırılarak farklılık olup olmadığı belirlenir. Şayet farklılık söz konusu ise, başvuru kuruluşuna ve üreticiye düzenlenen denetleme raporunun birer sureti verilir ve sertifikasyon işlemlerinde denetleme raporu esas alınır.

ç) TTSM ve bitki sağlığı kontrol kuruluşu, ülke genelinde yapılan denetimleri tamamladığında, denetimlere ilişkin değerlendirme raporunu Genel Müdürlüğe gönderir.

İtiraz

MADDE 13 – (1) Üreticiler, başvuru kuruluşu tarafından verilen kontrol raporlarına itirazlarını, kontrol raporunun düzenleme tarihinden itibaren onbeş iş günü içinde Genel Müdürlüğe yapabilir.

(2) Genel Müdürlük söz konusu itirazı değerlendirerek, uzmanların itirazı yerinde incelemesi amacıyla Bakanlık il müdürlüğü ve ilgili kuruluş/kuruluşları görevlendirir. Yapılan görevlendirme itiraz sahibine bildirilir. İtiraz sahibi, görevlendirilen kuruluşların döner sermaye hesabına kontrol ücretini yatırır. Uzmanlar tarafından düzenlenen itiraz kontrol

raporu ve gerekli görülmesi halinde yapılan laboratuvar analiz sonuçları en geç bir ay içinde Bakanlık il müdürlüğü tarafından Genel Müdürlüğe gönderilir. Genel Müdürlük sonuçları inceler ve kararını üreticiye, sertifikasyon kuruluşuna ve başvuru kuruluşuna gönderir. İtiraz Kontrol Raporu sertifikasyona esas nihai rapordur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

İdari yaptırımlar

MADDE 14 – (1) Üretim materyali ve fidanların üretim ve pazarlanmasında, 5553 sayılı Tohumculuk Kanununa aykırı hareket edenler hakkında, aynı Kanunun 12 nci maddesi hükümleri uygulanır.

Ücretler

MADDE 15 – (1) Bu Yönetmelik kapsamındaki sertifikasyon ve kontrol hizmetleri ücrete tabidir. Ücretler, 28/12/2006 tarihli ve 26390 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan, “Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Döner Sermaye İşletmeleri Uygulama Yönetmeliği” hükümlerine göre, hizmeti veren kuruluşun döner sermaye işletmesi hesabına peşin olarak yatırılır. Bu ücretler, Bakanlık tarafından her yıl ocak ayında yeniden değerlendirilerek belirlenir.

İstisnalar

MADDE 16 – (1) Bilimsel amaçlı çalışmalarda, araştırma ve geliştirme çalışmalarında ve genetik çeşitliliğin korunmasına yönelik çalışmalarda kullanılan üretim materyalleri ve fidanlar ile üreticinin kendi ihtiyacını karşılamak amacıyla ürettiği üretim materyali ve fidanlar bu Yönetmelik kapsamı dışındadır.

Düzenleme yetkisi

MADDE 17 – (1) Bakanlık, bu Yönetmeliğin uygulamasını sağlamak üzere düzenleme yapmaya yetkilidir.

Ünitelerin yeniden adlandırılması

MADDE 18 – (1) Bakanlığımız tarafından 17/1/2008 tarihli ve 26759 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Meyve/Asma Fidan ve Üretim Materyali Sertifikasyonu ve Pazarlaması Yönetmeliğinde yer alan bir nolu ünite bu Yönetmelikte bir nolu damızlık ünitesi; iki nolu ünite bu Yönetmelikte temel fidan üretim ünitesi; üç nolu ünite bu Yönetmelikte üç nolu damızlık ünitesi; dört nolu ünite bu Yönetmelikte sertifikalı fidan üretim ünitesi olarak adlandırılmıştır.

Sertifikalı üretim materyali ithalatı

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Tohumculuk Sektöründe Yetkilendirme ve Denetleme Yönetmeliği hükümlerine göre yetkilendirilmiş tohumculuk kuruluşu belgesi sahibi gerçek veya tüzel kişiler, üretim materyali ithalinde bulunulan çeşidin üç nolu damızlık ünitesini kurmak amacıyla temel fidan da ithal etmeleri koşulu ile, ithal edilen temel fidan miktarının ikiyüz katı sertifikalı üretim materyalini yurtdışından 31/5/2012 tarihine kadar ithal edebilirler.

(2) Üç nolu damızlık kurmak amacıyla ithal edilen fidanlar başvuru kuruluşu tarafından görevlendirilen tohumluk kontrolörü nezaretinde dikilir ve dikim sonucu düzenlenecek rapor Genel Müdürlüğe gönderilir. Dikim raporları Genel Müdürlüğe gelen üreticiler, sonraki üretim sezonlarında üç nolu damızlık ünitesi için fidan ithal etmeden de, 31/5/2012 tarihine kadar sertifikalı kademede, her sezon için 200 katı üretim materyali ithal edebilirler.

Meyve anacı ithalatı

GEÇİCİ MADDE 2 – (1) Tohumculuk Sektöründe Yetkilendirme ve Denetleme Yönetmeliği hükümlerine göre yetkilendirilmiş tohumculuk kuruluşu belgesi sahibi gerçek veya tüzel kişiler, ön temel, temel veya sertifikalı kademede olduğu belgelendirilmek şartıyla, doku kültürü ortamında meyve anaçlarını 31/12/2011 tarihine kadar ithal edebilir.

(2) Tohumculuk Sektöründe Yetkilendirme ve Denetleme Yönetmeliği hükümlerine göre yetkilendirilmiş tohumculuk kuruluşu belgesi sahibi gerçek veya tüzel kişiler, sertifikalı kademede ve doku kültürü ile üretildiği belgelendirilmek şartıyla, meyve anaçlarını 31/12/2011 tarihine kadar ithal edebilir.

2009 yılı için beyanname verme zamanı

GEÇİCİ MADDE 3 – (1) Bu Yönetmeliğin 6 ncı maddesinin ikinci fıkrasının (d) bendinde tüm fidan üretimlerine ait beyanname verilme dönemi, 2009 yılı için 1 Ocak-31 Temmuz 2009 olarak uygulanacaktır.

Yürürlük

MADDE 19 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 20 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Tarım ve Köyişleri Bakanı yürütür.

Ek -1

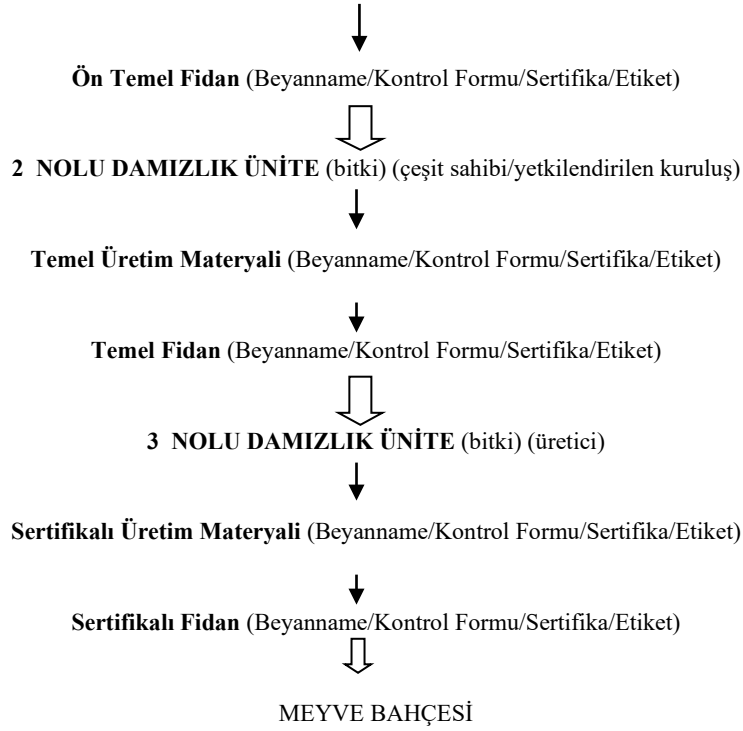
MEYVE FİDANI VE ÜRETİM MATERYALİ SERTİFİKASYON ŞEMASI

1 NOLU DAMIZLIK ÜNİTE (bitki) (çeşit sahibi/ıslahçı materyali)

Ön Temel Üretim Materyali (Beyanname/Kontrol Formu/Sertifika/Etiket)

Ek -2

ETİKETLEME KURALLARI

1) Fidan ve üretim materyali etiketlerinde bulunması gereken asgari bilgiler aşağıda belirtilmiştir.

- a) Bakanlığın adı ve logosu,
- b) Etiket düzenleyen kuruluşun adı ve logosu,
- c) Üretim yılı,
- ç) Tür adı,
- d) Çeşit adı,
- e) Fidan ve üretim materyalinin sınıfı,
- f) Üretici firmanın adı ve adresi,
- g) Anaç ve/veya ara anaç ismi,
- ğ) “VİRÜSTEN ARİ” dir ibaresi,
- h) Üretim materyali/fidan miktarı.

2) Etiketler, fidan ve üretim materyali sınıflarına göre aşağıdaki renklere uygun olarak düzenlenir.

Fidan ve üretim materyali sınıfı	Etiket rengi
Ön temel	Beyaz üzeri mor kuşaklı
Temel	Beyaz
Sertifikalı	Mavi
Standart	Sarı

3) Fidan ve üretim materyali etiketlerinin boyutları en az 35 x 120 mm’ dir.